

SPV jaro II

Kontakt: zportych@zahradnickaskola.cz

Plán individuálního studia, pokyny k samostudiu a úkoly během výuky
24. 2., příp. 25. 2. 2021.

2. A

Pokračujeme v tématu Náboženství. V minulé hodině jste si osvěžili či rozšířili znalosti o Judaismu.

Měli byste znát odpovědi na následující dotazy:

- Kdy a kde vzniká judaismus? Kdo je považován za zakladatele?
- Jak se nazývá posvátná židovská kniha, která část Bible je židovského původu?
- Která další dvě monoteistická náboženství jsou ovlivněna judaismem?
- Proč se neřadí judaismus mezi tzv. misijní náboženství, proč je Židů z pohledu počtu věřících nejméně z monoteistických náboženství?
- V čem je rozdíl mezi pojmy judaismus a židovství?
- Které symboly jsou považovány za základní?
- Co platí pro základní zásady židovské kuchyně?
- Proč bylo pro řadu lidí v meziválečném a válečném období (nejen v Německu) překvapením, že jsou považováni za židy, ač se jimi už necítili být (např. přijali křesťanství)?
- Co označují pojmy šóa, případně holocaust?

Odpovědi zatím neposílejte.

Dalším probíraným náboženstvím je Islám. Seznamte se s následujícím stručným přehledným textem.

Islám

Muslimské náboženství, které praktikuje 1,1 miliardy věřících, je svým početním významem dnešním druhým světovým náboženstvím. Toto monoteistické náboženství, založené kázáním proroka Mohameda, je kultem, tradicí, životní řeholí i projektem života ve společnosti.

Pochází ze západního Arabského poloostrova, z měst Mekky a Medíny = odevzdanost se bohu

Prorok Mohamed

Z pohledu muslimské víry je Mohamed Vyslancem Božím a Pečetí proroků. Bůh ho pověřil předáním poselství Koránu celému lidstvu.

Mohamed znamená „ten, který je požehnan“.

Narodil se v Mekce, přijal první boží zjevení od anděla Gabriela v noci ze 26. na 27 měsíce ramadán roku 610. Mohamed a jeho druhové se rozhodli odejít do Medíny 16. července 622. Toto období emigrace (hijra, odtud „hidžra“) bylo věnováno předávání nových zjevení a organizování muslimské komunity.

Korán a Hadith

Podle muslimské koncepce zjevení představuje Korán Slovo Boží určené celému lidstvu, věrně předané v arabštině archandělem Gabrielem proroku Mohamedovi, poslednímu z Vyslanců Božích. Korán obsahuje sto čtrnáct textových jednotek nazývaných sůry, seřazených podle sestupného pořádku jejich rozsahu.

Nejmenší textové jednotky sūr jsou verše (ayat, „verše“, „znamení“).

Vydání Koránu zvané Korán krále Fu'ada (jehož šíření začíná v roce 1924) jich má 6 236.

Každý verš je považován za jednotku zjevení. Témata, jimž se zabývá Korán, nejsou rozvržena po způsobu pojednání o zbožném životě. Jsou rozvinuta v podobě líčení přerušovaného kázáními a vymezují se kolem tří velkých témat:

- Bůh se projevuje jasnými znameními
- vyznačuje lidem cestu a vyhlašuje církevní zákon
- odmění lidi podle jejich činů, spravedlivě a milosrdně.

Hadith (z arabského hadith, „vyprávění“, „tradice“) představuje podle Koránu druhý zdroj islámu. Shromažďuje vyprávění, poučení a náboženské praktiky přisuzované Mohamedovi. Sunna („cesta“, „pravidlo chování“) obsahuje všechny tradice a obyčeje vyvozené ze zdrojů islámu, roztříděné podle námětů a oblastí.

Šaría („směr cesty“) označuje zároveň zjevený Boží zákon a právní formulaci církevních předpisů odvozených z Koránu a ze Sunny.

V dnešní terminologii je termín šaría používán pro označení souboru islámských zákonů.

Bible a Korán

Mezi Biblií a Koránem existují četné církevní i literární shody. Například v Koránu i v Bibli se střídají líčení, chvalo zpěvy, podobenství, kázání, příkázání a vyznání víry. Hlavní rozdíly se

týkají způsobů zjevení, pojetí spasení, a také počtu, funkce a poslání proroků. Podle Koránu je Ježíš jen jeden z proroků, předchůdců Mohameda.

Větvě a proudy islámu

Islám je jednotné náboženství. Ale Islám není jeden. Spočívá na pluralitě církevních projevů a právních rozhodnutí.

Islám je rozdělený na tři velké celky:

- sunnismus (83 % muslimů)
- šíismus (16 %);
- charídžismus („ti, kteří vycházejí“ - 1 %)

Současný bojovný islám žije třemi proudy:

- modernistickým proudem, nakloněným modernizaci islámského zákoníku
- teologickým dogmatismem, stojícím proti modernizaci islámského zákoníku
- revoluční ideologií

Instituce

Islámské předpisy byly kodifikovány v podobě povinností a zákazů.

Hlavní povinnosti (fard), převzaté z božích zákonů Koránu a z obyčejů proroka Mohameda, obsahují:

- pět pilířů: dvojí dosvědčení víry v jedinstvo Boha a v prorocké poslání Mohameda (Shahadatan), pět každodenních modliteb (salat), kanonický milodar (zakat), půst v měsíci ramadan (siyam), pouť do Mekky (hadí)
- pravidla rituální čistoty
- pravidla spojená se zavedením práva, solidarity a míru.

Největší zákazy odpovídají nejvážnějším hříchům* nazývaným kaba'ir ("velké"):

- širk (spojovat božstvo s Bohem)
- vražda
- cizoložství
- krádež
- křivda

Muslimská morálka usiluje o vyvolání dobrého chování a podporu ctnostných postojů.

Obřady a svátky

Oficiálním kalendářem islámského světa je **hidžirský kalendář**.

Muslimský letopočet začíná roku 622 (datum počátku Hidžry). Dva velké svátky jsou přerušeni půstu ('id al-fitr) a svátek oběti ('id al anda), nazývaný také 'id al-kabir.

Ostatní svátky jsou méně okázalé.

Pět každodenních modliteb je povinných od dospělosti. Jde o ranní modlitbu (subh), polední (zuhr), odpolední ('asr), večerní (maghrib) a noční ('isha).

Pro muslimy jsou Mekka, Medina (města Saudské Arábie) a Jeruzalém (Izrael) místy majícími velký symbolický význam.

Měsíce v roce

- 1. al-muharram
- 2. safar
- 3. rabí'al-awal
- 4. rabí'ath-thání
- 5. džumádá l-úlá
- 6. džumádá ů-áchina
- 7. radžab
- 8. šábán
- 9. ramadán
- 10. šaurál
- 11. dhú l-ka'da
- 12. dhú l-hidždžá

<https://www.svetova-nabozenstvi.cz/islam/>

Dalším tématem je JUDAISMUS. Prohlédněte si přiloženou prezentaci a vyhledejte si z dalších zdrojů rozšiřující informace.